

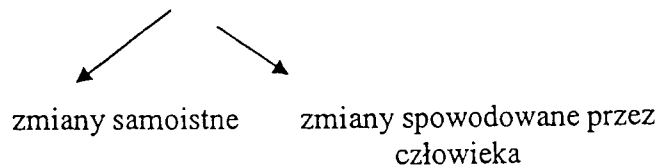
Uwzględnienie innych kryteriów podziału pozwala na wyodrębnienie następujących rodzajów zmian:

a) kryterium istotności

- zmiany rzeczywiste
- zmiany pozorne

b) kryterium udziału sprawczego człowieka

- zmiany zamierzone
- zmiany niezamierzone

c) kryterium ugruntowania poznawczego

- zmiany racjonalne
- zmiany nieracjonalne

d) kryterium oceny użytecznej

- zmiany dodatnie (sprawne)
- zmiany ujemne (niesprawne)

e) kryterium oceny etycznej

- zmiany etycznie dodatnie (godziwe)
- zmiany etycznie ujemne (niegodziwe)

Zmiana, która jest jednocześnie zmianą rzeczywistą, racjonalną, sprawną i godziwą, określa się mianem **zmiany właściwej**. Przedstawiona typologia zmian dotyczy pojedynczych modyfikacji stanu organizacji. Jednak w niektórych sytuacjach przeprowadza się równocześnie zmiany o różnym charakterze. Zbiór takich zmian stanowi o istocie formy zmian. Wyróżnia się trzy formy zmian: **transformację, reorganizację i restrukturyzację**.